

ARATÓ MÁTYÁS

A TEKNŐVÁJÓ (BEÁS) NYELVI SZTENDERD ÉS A DIALEKTUSOK KAPCSOLATA MAGYARORSZÁGON
RELATIONSHIP BETWEEN STANDARD AND VERNACULAR DIALECTS OF BAYASHES (TUB-MAKERS) IN HUNGARY

A Magyarországon élő teknővájó (beás) cigányok által beszélt román nyelvjárás-csoportok mibenlétével kapcsolatban ez idáig csak szociolingvisztikai tárgyú kutatásokat végeztek, átfogó dialektuskutatás nem történt, így a témával foglalkozó szakembereknek, az oktatás különböző szereplőinek érdemleges információik csak a beszélőkről áll rendelkezésre, a nyelvről aligha. Ahogy nincsen képük arról sem, a beás dialektusok milyen szempontok szerint klasszifikálhatóak, illetve milyen viszonyrendszer feltételezhető közöttük, valamint a magyarországi románok által beszélt nyelvjárások és Magyarország határain túl található román dialektusok között. Mindeközben a sztenderdizáció az intézményes nyelvoktatással és a nyelvvizsgázás lehetősége miatt a nyelv feltárása ellenére megvalósulni látszik.

Kutatásom célja, hogy beszámoljon a Kárpát-medencében élő teknővájó (beás/román) cigányok körében az elmúlt időszakban megkezdett nyelvjáráskutatás egyes eredményeiről és tapasztalatairól, melyek nemcsak bőséggel hozzájárulhatnak ahhoz, hogy kiegészítsék és árnyalják a nyelvről szerzett eddigi információinkat, de hasznára lehet a megkezdett, mégis elakadni látszó sztenderdizációs folyamatoknak is, illetve élő példán keresztül bemutatja az egyközpontú sztenderdizációs törekvések előnyeit és hátrányait.